

מאמר א' • בתקופות העולם

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page delves into the deep mystery of Adam HaRishon's eating from the Etz HaDaas, explaining that it was not a simple sin of rebellion, but a conscious choice to enter the battlefield of the yetzer hara. Before the chet, Adam lived like a malach with pure intellect, but he chose to descend into a world of physical desires and nisyonos in order to overcome them and reach an even higher level of avodah. Ultimately, he miscalculated his strength to conquer the newly awakened desires, leading to the fall of mankind and the rise of a new era of spiritual struggle, as seen later in the generation of Noach.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

אדם הראשון

Adam HaRishon

הנה ענין עץ הדעת, כפי שמציר בשכלנו,

Behold, the matter of the Tree of Knowledge, as it is pictured in our intellect,

הוא דבר שקשה מאד להבין,

it is a matter that is very difficult to understand,

איה הוא באמת שאדם הראשון,

How is it in truth that Adam HaRishon,

בחר הנבראים, יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא,

The chosen of all creations, the handiwork of the Holy One, Blessed be He,

אשר בו נכללו כל הנשמות,

in whom all the neshamot were included,

זעבר על מה שצוה השם בפרוש עוד באותו היום שצוהו,

he would transgress that which Hashem explicitly commanded, on that very same day that He commanded him,

בשעה שידע את עונש המיתה ששיגהו אחרי כן,

At the hour that he knew the punishment of death that would overtake him afterward,

דָּבָר שֶׁאִפִּילוֹ אֲנַחְנוּ לִפִּי קֵטָן שֶׁכָּלֵנוּ לֹא הֵיינו עוֹשִׂים כִּזֹּאת.

A thing that even we, according to the smallness of our intellect, would not have done the likes of it.

הִיָּעֲלָה עַל הַדַּעַת דָּבָר כָּזֶה?

Could such a thing even enter one's mind?

וְאִף לִפִּי דַּעַת הַרַמְבַּ"ם ז"ל,

And even according to the opinion of the Rambam, of blessed memory,

שֶׁעָקַר הַחֲטָא הָיָה דֶּרֶךְ טָעוּת,

for the essence of the sin was by way of a mistake,

צָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין הַדָּבָר,

We need to understand this matter,

אִךְ בָּא לִידֵי טָעוּת, מֵאַחַר שֶׁקִּדְּם הַחֲטָא הָיָה שֶׁכָּל פְּשוּט בְּלִי שׁוּם הִתְפַּעֲלוּת טִבְעִית,

How did he come to a mistake, since before the sin he was a pure, simple intellect without any natural, physical arousal?

אִךְ הָיָה הַטָּעוּת בְּשִׂכּוֹל?

How was the error in his intellect?

וְאִם נִנָּיִח כְּמוֹ שֶׁאָמַר שֶׁמִּצִּיאוֹת בְּרִיאָתוֹ הָיָה בְּאוֹפֶן שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְטָעוּת בְּעִנְיַן הַטּוֹב וְהָרָע,

And if we assume, as he said, that the reality of his creation was in such a manner that he was not able to err in the matter of good and evil,

אוּלָם בְּעִנְיַן הָאֱמֶת וְהַשֶּׁקֶר הָיָה בּוֹ מְקוֹם לְטָעוּת,

However, in the matter of truth and falsehood, there was room in him to err,

וְהָיָה שָׁם הַטָּעוּת בְּעִנְיַן הָאֱמֶת וְהַשֶּׁקֶר,

And the error there was in the matter of truth and falsehood,

מָה הָיָה לוֹ לַעֲשׂוֹת מֵאַחַר שֶׁטָּעָה?

What was there for him to do, since he had already erred?

בְּמָה הִסִּית הַנָּחָשׁ אֶת חַוָּה וּבְמָה הִטְעָה אוֹתָהּ?

With what did the serpent incite Chavah, and with what did he mislead her?

וְכִי יַעֲלָה עַל הַדַּעַת שֶׁחַוָּה הָאֵמִינָה לְדַבְּרֵי הַנָּחָשׁ כִּי לֹא תָמוּת, יוֹתֵר מִדַּבְּרֵי הָשֵׁם?

And could it enter the mind that Chavah believed the words of the nachash that she would not die, more than the words of Hashem?

מָה זֶה הָשִׁיבָה כְּשֶׁשָּׁאֵל הַנָּחָשׁ?

What is this that she answered when the serpent asked?

"אף כי אמר אֱלֹקִים וְגו' וּמִפְרֵי הָעֵץ וְגו' פֶּן תָּמוּתוּ", וְהֵלֵא הַבּוֹרָא אָמַר לָהֶם שְׂוֵדַי יָמוּתוּ?

"Did Elokim indeed say etc. and of the fruit of the tree etc. lest you die?" But did not the Creator tell them that they would surely die?

יְדִיעַת הָרָע מִתְחַלֶּקֶת לְשְׁנֵי חִלָּקִים:

The knowledge of evil is divided into two parts:

הָא' (היא יְדִיעָה שְׁאִינָה מְעוֹרְרַת רָצוֹן וּתְשׁוּקָה.

The first) is a knowledge that does not awaken will and desire.

וְהַב' (יְדִיעָה שְׁמְעוֹרְרַת רָצוֹן וּתְשׁוּקָה.

And the second is) a knowledge that awakens will and desire.

דֶּרֶךְ מִשָּׁל:

By way of an analogy:

אֲנִי יוֹדְעִים, כִּי שְׂתִיתִ סֵם פְּלוֹנִי הוּא דֶּבֶר מְתוּק מְאֹד,

We know that the drinking of a certain drug is a very sweet thing,

וַיֵּשׁ סִמִּים כָּאֵלוּ כִּמוֹ עֲשִׂית הָאוֹפִיּוּם,

And there are drugs like these, such as the making of opium,

שֶׁהוּא נֶחֱשֵׁב לְדֶבֶר הַיּוֹתֵר נָעִים שֶׁבָּעוֹלָם.

that it is considered to be the most pleasant thing in the world.

חֲכָמֵי הַטֶּבֶע אוֹמְרִים, כִּי מֵעֲשִׂי הָאוֹפִיּוּם מִיַּד שְׁלֹקֲחִים הַמְקַטְרֵת לְתוֹךְ פִּיהֶם הֵם מְרַגִּישִׁים הַתַּפְשָׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת,

The natural scientists say that those who smoke opium, immediately upon taking the pipe into their mouths, they feel a stripping away of their physicality,

תְּמוֹנוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשָּׁנוֹת כָּל אַחַת יוֹתֵר נְעִימָה מִחֲבֶרְתָּהּ,

different and varied images, each one more pleasant than the other,

עוֹבְרוֹת נֶגֶד עֵינֵיהֶם, וּמִתּוֹךְ חִלּוּמוֹת וְהִזְיוֹת כָּאֵלוּ,

pass before their eyes, and out of such dreams and fantasies,

בְּמִיתַת נְשִׁיקָה כְּזוֹ הֵם נִפְטָרִים מִן הָעוֹלָם לְגַמְרִי.

With such a death of a kiss, they depart from the world completely.

וּבְכָל זֹאת, אֵף שִׁיּוֹדְעִים אֲנִי אֵת מְתִיקוֹת הַסֵּם הַזֶּה,

And nevertheless, even though we know the sweetness of this poison,

אין הידיעה הזאת מעוררת אצלנו שום רצון ותשוקה,

this knowledge does not awaken within us any desire or yearning,

יעזו כי הפרת השכל בנזקו היא הפרה חושית עד שגם הטבע שדרכו להתאוות לכל מתוק,

Because the intellect's recognition of its harm is a sensory-like recognition, to the point that even the physical nature, whose way is to lust after everything sweet,

מכיר בהפסדו, מואס בו ואין בוחר בו כלל.

He recognizes its loss, despises it, and does not choose it at all.

ויש מין ידיעה אחרת, וכמו הידיעה שלנו שהתאוה והקנאה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם,

And there is another kind of knowing, and it is like our knowing that desire, jealousy, and honor-seeking remove a person from the world,

כי אף שיודעים אנו את הרע שבכל הדברים האלו,

For even though we know the evil that is in all of these things,

בכל זאת אין בכח הידיעה הזאת להוכיח גם את הטבע בזה,

Even so, it is not within the power of this intellectual knowledge to also reprove and convince one's physical nature in this matter,

ולכן הידיעה הזאת אינה אלא ידיעת השכל לבד,

And therefore, this knowledge is nothing other than the knowledge of the intellect alone,

זולת הטבע שאינו מכיר בו כלל.

except for nature, which he does not recognize at all.

אדם הראשון קדם החטא היה שכלו פשוט בלי שום השפעה חיצונית מהטבעים והכחות; הרצונות והטבע שלו לא היה בכחן להטות את השכל ולהמשיך את ההפרה שלו וידיעתו ברע ובטוב.

Adam HaRishon, before the sin, his intellect was pure and straightforward, without any external influence from physical natures and forces; his desires and his nature did not have the power to bend his intellect and to drag his awareness and his knowledge into evil and good.

הוא ידע את הרע והפיר אותו ובכל זאת לא עשה אלא את הטוב.

He knew the evil and recognized it, and nevertheless, he did nothing but the good.

שכלו היה כמו שכל מלאך והחמר היה אצלו רק כמין לבוש,

his intellect was like the intellect of an angel, and the physical matter was to him only like a kind of garment,

כמה שכתוב הכתוב "עור ובשר תלבישני" (איוב י').

As the verse says, "With skin and flesh You have clothed me" (Iyov 10).

וּכְמוֹ שֶׁהִלְבוּשׁ שֶׁלָנוּ אֵין אָנוּ מִתְבִּיְשִׁים בּוֹ עַד שֶׁנִּצְטָרֵךְ לְבוּשׁ אֲחֵר,

And just as with our own garment, we are not ashamed of it to the point that we would need another garment,

כְּמוֹ כֵן הָיָה הַחֹמֶר אֶצְלוֹ,

Just so was the physical matter by him,

וְלָכֵן "וַיְהִיו עֲרוּמִים וְלֹא יִתְבוּשָׁשׁוּ",

And therefore, "and they were both naked, and were not ashamed,"

וְרַק בְּזֶה נִשְׁתַּנָּה לְבוּשׁוֹ מִלְבוּשֵׁנוּ,

and only in this did his garment differ from our garment,

כִּי הַחֹמֶר שֶׁלּוֹ הָיָה לְבוּשׁ נֶצְחִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְפֹשֵׁט לְעוֹלָם.

For his physical matter was an eternal garment that he never needed to strip off.

אוּלָם בְּדִבְרֵי אֶחָד הָיָה שׁוֹנֶה מִמֶּלְאָךְ מִמֶּשׁ.

However, in one matter he was different from an actual malach,

בְּשָׁעָה שֶׁהַמֶּלְאָךְ הוּא מְשָׁלָל בְּחִירָה מְכֻלָּ וְכָל,

At the very time that the malach is completely devoid of free will,

הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶת הָרָע אִם יִרְצֶה,

he is not able to do the evil even if he wants to,

יַעַן כִּי מִצִּיאֹתוֹ הוּא עֹשֶׂת הַטּוֹב,

Because his very existence is the doing of good,

אָדָם הָרִאשׁוֹן לֹא כֵן הָיָה,

Adam HaRishon was not so,

אִם כִּי שֶׁשִּׁכְּלוֹ הָיָה פְּשוּט בְּלֹא שׁוּם נִגִּיעָה טְבָעִית,

Even though his intellect was straightforward, without any natural bias,

בְּכָל זֹאת נִתְּנָה לוֹ הִכָּלֶת שְׂאֵם יִרְצֶה אֲזִי יִחְדַּל מִלְּהִיּוֹת מֶלְאָךְ,

Even so, the ability was given to him that if he so desires, he can then cease from being an angel,

אִם יִרְצֶה לְחִיּוֹת חַיִּי בְּחִירָה וְלֹא חַיִּי מֶלְאָךְ,

If he desires to live a life of free-will choice, and not the life of an angel,

הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ.

The choice is in his hand.

בְּחִירָתוֹ לֹא הָיְתָה עַל דֶּרֶךְ הַבְּחִירָה שְׁלֵנוּ, דְּהִינוּ:

His choice was not in the manner of our choice, meaning:

בֵּין הַטּוֹב וְהָרָע, הָאֱמֶת וְהַשָּׁקֶר, -- בְּחִירָתוֹ הָיְתָה:

Between the good and the bad, the truth and the falsehood, his choice was:

בֵּין חַיֵּי הַמַּלְאָךְ לְחַיֵּי הָאָדָם, וְזֶה הָיָה תָלוּי בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת.

between the life of the angel and the life of man, and this was dependent upon the eating of the Tree of Knowledge.

אִם הוּא רוֹצֶה לְהִיּוֹת חַי מַלְאָךְ בְּלֹא שׁוּם סִכָּנָה לְקַנְיָנו הָרוּחָנִיִּים,

If he wants to live as an angel without any danger to his spiritual acquisitions,

אָזִי הוּא צָרִיךְ לִזְהָר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת,

then he must be careful not to eat from the Tree of Knowledge,

וְאִזְּזוּ הַהִכָּרָה שֶׁבְּשִׂכְלוֹ תִּהְיֶה חֲזָקָה כָּל כֶּף עַד שֶׁשׁוּם טֶבַע וְרָצוֹן שֶׁבְּעוֹלָם,

And then, the recognition within his intellect will be so strong, to the point that no nature or desire in the world,

יִהְיֶה מִי שִׂיחָהּ, לֹא יַפְעֵל עָלָיו כָּלֵל וּכְלָל,

Whoever he may be, it will not affect him at all,

אוּלָּם אִם הוּא רוֹצֶה לְבַחֵר בְּחַיֵּי בְּחִירָה,

However, if he wants to choose a life of free-will choice,

אִם הוּא רוֹצֶה שִׁיתְּעוֹרְרוּ בּוֹ הַתַּאֲוֹת וְהָרָצוֹנוֹת בְּכַדִּי שִׂיחָהּ לוֹ יִכָּלֵת לָבֹא אֲתָם בְּמִלְחָמָה וּלְנַצֵּחֲהֶם,

If he wants that the desires and the wills should awaken within him, in order that he should have the ability to enter into battle with them and conquer them,

אָזִי עָלָיו לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת,

then he must eat from the Tree of Knowledge,

וְאִזְּזוּ מִיד יִתְּעוֹרְרוּ בּוֹ חֲמָדוֹת וְהַנְּטִיּוֹת הַטִּבְעִיּוֹת,

And then, immediately, there will awaken within him desires and the natural inclinations,

וְיִהְיֶה לָהֶם מִלְחָמָה חֲזָקָה עִם הַשִּׂכָּל וְחִיָּלָיו,

and they will have a fierce war with the intellect and its soldiers,

וְאִם גַּם אִזְּזוּ יִעָלֶה בִּידּוֹ לְנַצֵּחַ אֶת הַמִּלְחָמָה לְהַכְנִיעַ אֶת חֲמָדוֹת וְהַכּוֹחוֹת שֶׁלּוֹ תַּחַת יַד הַשִּׂכָּל,

And if even then it will be in his hand to win the war, to subdue his desires and his physical forces under the hand of the intellect,

אָזִי יִתְּעַלֶּה לְמַדְרָגָה עוֹד יוֹתֵר גָּדוֹלָה מִזֹּו שֶׁעָמַד בָּהּ קִדְּם,

then he will elevate himself to a level even greater than that which he stood upon before,

כי לפום צערא אגרא, ואז גם כן יחיה חיי נצח כמו קדם האכילה.

For according to the pain is the reward, and then he will also live an eternal life just like before the eating.

אולם אם לא יעלה בידו לנצח את הטבע,

However, if it does not succeed in his hand to conquer nature,

והכחות הטבעיים ימשלו בו אז בהכרח הוא שיםמות,

and the natural forces will rule over him, then it is an absolute necessity that he will die,

יען כי טבעי הוא, וטבעי אינו יכול לחיות לעולם.

Because it is natural, and that which is natural cannot endure forever.

וזה הוא שאמר לו הקדוש ברוך הוא:

And this is what the Holy One, Blessed be He, said to him:

מכל עץ הגן אכל תאכל, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, כי ביום אכלך ממנו מות תמות

From every tree of the garden you may surely eat, but from the Tree of the Knowledge of Good and Evil you shall not eat of it, for on the day you eat of it you shall surely die

ויתכן שהדברים האלו לא נאמרו בגדר צווי ואזהרה אלא בגדר עצה,

And it is possible that these words were not said in the category of a commandment and a warning, but rather in the category of advice,

כלומר, אני משיאך עצה שלא תאכל מעץ הדעת,

Meaning, I am advising you that you should not eat from the Tree of Knowledge,

כדי שלא יתעוררו בקרבך הטבע והתאוות,

so that nature and the desires will not be awakened within you,

כי יודע אני שאם יתעוררו בקרבך,

For I know that if they will awaken within you,

אזי לא יהיה בכחך לנצחם,

then it will not be in your power to overcome them,

ואז בהכרח הוא שתמות, לא בתור עונש החטא של האכילה,

And then, of necessity, it must be that you will die, not as a punishment for the sin of the eating,

כי יוכל להיות שהאכילה בעצמה לא היה חטא,

For it could be that the eating itself was not a sin,

אֵלָא בְּעִבּוּר שְׁהֵטְבֵּעַ יִמְשַׁל בָּהּ, וְדָבָר טָבְעִי אֵינּוּ יָכוֹל לְחַיּוֹת חַיִּי נִצָּח מִצַּד עֲצָמוֹתָיו.

But rather because nature rules over you, and a natural thing is unable to live an eternal life from the aspect of its own essence.

וְלָכֵן אָמְרָה חַוָּה כְּשֶׁשָּׁאַל אוֹתָהּ הַנָּחָשׁ:

And therefore Chavah said when the nachash asked her:

מָה אָמַר אֱלֹהִים?

What did Elokim say?

וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן לֹא תֹאכְלוּ וְגו' פֶּן תָּמוּתוּ,

"And from the fruit of the tree which is in the midst of the garden you shall not eat, etc., lest you die,"

דִּיקָה לֹאמַר "פֶּן", יֵעָן כִּי בְּמִצִּיאוֹת הַדָּבָר הָיָה אֲפֻשֶׁר שָׂאף לְאַחַר אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת לֹא יָמוּתוּ.

She was precise to say "lest," because in the reality of the matter it was possible that even after eating from the Tree of Knowledge they would not die.

כִּי לוֹ עָלָה בְּיָדָם אַף לְאַחַר הָאֲכִילָה לְנִצָּח אֶת טְבִיעָם לֹא הָיָה נִחָשֵׁב לָהֶם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת לְחַטָּא,

For had they succeeded, even after the eating, in conquering their nature, the eating of the Tree of Knowledge would not have been considered a sin for them,

וְאֶדְרֵבָּהּ, הָיוּ מַגִּיעִים עַל יְדֵי הָאֲכִילָה לְמִדְרָגָה עוֹד יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִקֵּדָם.

And on the contrary, they would have reached, through the eating, an even greater madreigah than before.

וְעַל זֶה עָנָה לָהּ הַנָּחָשׁ:

And on this, the serpent answered her:

"לֹא מוֹת תָּמוּתוּ וְגו' וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע,"

"You shall surely not die, etc., and you shall be like Elokim, knowing good and evil,"

כְּלוֹמַר, אַל תִּסְתַּפְּקוּ שֶׁמָּא לֹא תַעֲמְדוּ בְּנִסְיוֹן כִּי בְּיָדָי תַעֲמְדוּ וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים,

Meaning, do not doubt whether perhaps you will not stand in the nisayon, because you will certainly stand, and you will be like Elokim,

וְכִמוֹ שֶׁאֲצֵל הָאֱלֹהִים אֵין יְדִיעַת הָרָע עוֹשָׂה בּוֹ רָשָׁם כָּל שְׂהוּא,

And just as with Elokim, the knowledge of evil does not make any impression on Him whatsoever,

כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בִּי"ג מִדּוֹת:

Just as we have found regarding the Thirteen Attributes of Mercy:

אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְגו' וְנִקָּה לֹא יִנָּקָה, וְלִכְאוּרָה מָה מַעֲלָה הִיא זֶה?

"Hashem, slow to anger... and Who will by no means clear the guilty," and seemingly, what kind of virtue is this?

אולם פרושו של דבר הוא:

However, the explanation of the matter is:

כי אף שלא ינקו הרשע את חטאו,

For even though the rasha will not cleanse himself of his sin,

בכל זאת ידיעת החטא וצרה הפרעון ממנו אינו מפריע למדת "ארה אפים ורב חסד" שקדם הפרעון,

Even so, the knowledge of the sin and the necessity of retribution for it do not interfere with the attribute of "slow to anger and abundant in kindness" that precedes the retribution,

יען כי אצלו, כביכול, אין צרה הפרעון בגדר כעס והקפדה אלא בגדר ידיעה הוא שהשכל ומדת הדין מכריעין כה,

Because by Him, as it were, the need for retribution is not in the category of anger and strictness, but rather it is in the category of knowledge, that the intellect and the attribute of justice decide so,

ולכן מדת הדין והרחמים סומכות זו לזו,

And therefore, the attribute of strict judgment and the attribute of mercy support one another,

מה שאין כן באדם, שאם יש לו שום טינא וכעס על מי שהוא אינו יכול לכבש את כעסו עד לאחר זמן באפן שקדם הזמן ההוא לא יעשה בו רשם כלל,

Which is not the case with a human being, for if he has any grudge or anger against anyone, he is unable to conquer his anger until after some time, in such a manner that before that time it would make no impression on him at all,

וזה שאמר לה הנחש, שגם לאחר אכילת עץ הדעת הרגשת הטבעיות שתתקבל על ידי זה לא יהיו אצלה כי אם בגדר ידיעה לבד,

And this is what the nachash said to her, that even after eating from the Etz HaDaas, the natural feelings that would be received through this would only be for you in the category of mere intellectual knowledge,

ואם כן הלא שיהיה יותר לאכל בכדי שתגיע על ידה למדרגה עוד יותר גדולה מקדם,

And if so, is it not more worthwhile for you to eat in order that you may reach through it a level even greater than before,

ובזה הוא שנגזח הנחש את חוה ובה שהטעה אותה כי הבטיח אותה שפנדאי לא יפלו ממדרגתם ואדרבה עוד יעלו למדרגה יותר גבוהה,

And with this, the nachash defeated Chavah, and with this, he misled her, because he promised her that they would certainly not fall from their madreigah, and on the contrary, they would rise even further to a higher madreigah,

למדרגה של כבישת המדות ונצוח הרוחות,

to the level of conquering the middos and overcoming the spirits,

ואלו באמת היה כמו שאמר הנחש,

And if it were truly as the nachash had said,

אלו באמת עלה בידו לנצח את המלחמה הגדולה הזו,

If he had truly succeeded in winning this great war,

אזי לא היה נפסד כלום ע"י אכילתו,

then nothing would have been damaged through his eating,

אולם לבסוף נתברר כי לא כן היה הדבר וכי טעה בחשבון,

However, in the end it became clear that this was not the case, and that he had erred in his calculation,

כי מיד שאכל מן העץ "ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם" - ויתבוששו.

For immediately when he ate from the tree, "and the eyes of both of them were opened, and they knew that they were naked"—and they became embarrassed.

ומזה הוא שנתברר כי לא היה לו לאכול מעץ הדעת.

And from this it is clarified that he ought not to have eaten from the Tree of Knowledge,

כי אלמלא באמת היה יכול לנצח את טבעו ולעשותו כמו שאינו,

For if he were truly able to conquer his nature and make it as if it does not exist,

ממש כמו קדם החטא, - מפני מה נתביש?

Just like before the sin, for what reason was he ashamed?

אלמלא באמת התעוררות הטבעיות והרגשת הרוחות לא החשיכו את שכלו הבהיר ולא עשו בו אפילו פגמה כל שהוא,

If indeed the awakening of natural tendencies and the feeling of the winds of the world did not darken his clear intellect, and did not make in it even the slightest blemish,

מי הגיד לך כי עירם אתה?

Who told you that you are naked?

ועל כרחך שמתחלה כשהמדות והתאוות לא היו מתעוררים אצלו והחלק העקרי שלו היה השכל אזי לא היה לו מה להתבושש,

And perforce, at the beginning, when the middos and the ta'avos were not awakened within him, and his main part was the sechel, then he had nothing to be ashamed of,

כי החמר בעצמו היה לו ללבוש,

For the physical matter itself was meant to be a garment for him,

ורק אחרי האכילה שנתעוררו אצלו התאוות ולא עלה בידו לנצחם,

and only after the eating, when the desires were awakened within him and it did not go up in his hand to conquer them,

רק הוא בקש לו לבוש להתכסות בו בכדי להשקיט במקצת את רצונותיו ונטיותיו שדרכן להתעורר יותר בשעה שהוא ערום.

He only sought for himself a garment to cover himself with, in order to quiet somewhat his desires and inclinations, whose way is to be aroused more at a time when he is naked.

וזהו שאמר לו הקדוש ברוך הוא:

And this is what the Holy One, Blessed be He, said to him:

מי הגיד לך כי עירם אתה!

Who told you that you are naked!

המז העץ אשר צויתיה לבלתי אכל ממנו אכלת ?

Is it from the tree of which I commanded you not to eat, that you have eaten?

הלא אמרתי לך אל תכניס עצמך אל הנסיון הזה ואתה אמרת אין דבר,

Did I not say to you, "Do not bring yourself into this nisayon," and you said, "It is nothing"?

לכן, מאחר שנחלת מפלה במלחמה עם הטבע,

Therefore, since you have suffered a defeat in the war with nature,

מאחר שהרצונות והטבעיות כבר משלו בך,

Since the desires and the natural habits have already ruled over you,

ארורה האדמה וכו', כי עפר אתה ואל עפר תשוב,

Cursed is the ground etc., for dust you are and to dust you shall return,

ונגזרה עליו מיתה.

And death was decreed upon him.

תקופת נח ודור המבול

The era of Noach and the generation of the Flood

מאדם הראשון ואילך מתחלת תקופה חדשה בחיי הרוח של האדם.

From Adam HaRishon and onward, a new epoch begins in the spiritual life of man.

הוא אינו יכול כבר אף אם ירצה להפשיט מעליו את אדירת החומריות והנטיות הטבעיות שלו,

He is already no longer able, even if he should want to, to strip off from himself the mantle of physicality and his natural inclinations,

והוא מוכרח כל ימיו להתחרות בטבעו ולהלחם עם מדותיו הנשחתות עד כי אחד מן הלוחמים,

And he is forced all his days to contend with his nature and to wage war with his corrupted middos, until one of the combatants,

השכל או הרצון, יפל שדוד.

the intellect or the will, must fall plundered.

האנשים שהיו אחרי אדם, הם לא היו יכולין להלחם כראוי עם שונאם הגדול,

The people who came after Adam, they were not able to wage war properly against their great enemy,

ודור אחר דור מצב הרוח של האדם הולך ושפל עד שלבסוף השחתת בני האדם ורשעם כבר הגיעו למדה כל כך גדולה עד שהבורא כבר נחם על מה שברא ואמר אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה,

And generation after generation, the spiritual state of man became lower and lower, until in the end, the corruption of mankind and their wickedness had already reached such a great measure that the Creator already regretted that which He had created, and said, "I will erase man whom I have created from upon the face of the earth."

וזה היה דור המבול.

And this was the generation of the Flood.

אולם, בשעה אשר השחתת האדם כבר הגיעה לקצה האחרון,

However, at the hour when the corruption of man has already reached the final extreme,

בשעה שגם החיות והבהמות נשחתו מפני רעת בני האדם,

At the time when even the wild beasts and the domesticated animals were corrupted because of the evil of the children of man,

בה בשעה נמצא אדם אחד אשר רוח הזמן לא בעתתהו,

At that very same moment, there is found one man whom the spirit of the times did not terrify,

הוא עמד לבלי חת ולא הטה את שכמו בפני הרוח המנשבת בעולם,

He stood so as not to be broken, and he did not bend his shoulder before the wind that blows in the world,

כעין מחאה היה נגד בני דורו,

Like a sort of protest, he was against the people of his generation,

זה היה נח.

This was Noah.

נח איש צדיק תמים היה בדורו,

Noah was a righteous man, perfect in his generations,

”אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ”, וּפֶרֶשׁ רַשִׁי וְ”ל: ”אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ” — הָיָה צָרִיךְ סֵעַד לְתוֹמְכוֹ.

"Noah walked with God," and Rashi, of blessed memory, explained: "Noah walked with God" — he needed support to sustain him.

בְּאוֹרֵן שֶׁל דְּבָרִים כָּךְ הוּא:

The explanation of these matters is like this:

נֹחַ לֹא הִגִּיעַ עַדִּין לְמַדְרֵגָה כָּל כָּךְ גְּבוּהָה,

Noach had not yet reached such a high madreigah,

הַכֶּרְתּוֹ בְּטוֹב לֹא הָיְתָה כָּל כָּךְ חֲזָקָה עַד שֶׁגַם עֶזֶר הַשֵּׁם לֹא יִצְטָרֵךְ לוֹ,

His recognition of the good was not so strong that even the help of Hashem would not be needed by him,

הוּא הָיָה מֵאוֹתָן הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלֵיהֶם כָּתַב הַגָּר"א:

He was of those men about whom the Vilna Gaon, of blessed memory, wrote:

אֶלְמָלֵא ד' עוֹזְרוֹ לֹא יוּכַל לוֹ,

If Hashem did not help him, he would not be able to overcome it,

כִּי אִם הָאָדָם הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כְּזֹאת שֶׁמִּצְדּוֹ אֵין חֶסֶר לוֹ כָּלּוּם,

For if a person has reached such a level that from his own perspective he lacks nothing,

וְרַק אֶלְמָלֵא הַשֵּׁם עוֹזְרוֹ לֹא יוּכַל לוֹ,

And only if Hashem did not help him, he would not be able to overcome it,

אֲזִי - "הַשֵּׁם לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדוֹ",

then - "Hashem will not abandon him into his hand",

יֵעָן כִּי אֶהְבָּה וְיִרְאַה פְּנִימִית תְּלוּי בִּידֵי שָׁמַיִם,

Because inner love and fear of Hashem are dependent on the hands of Heaven,

וּבְזֶה הָיָה מַדְרֵגַת נֹחַ:

And in this was the level of Noach:

כִּי מִצְדּוֹ, כָּל מֶה שֶׁיֵּשׁ בִּיכָלְתּוֹ וְכוּחַ,

For from his own side, everything that is within his ability and his strength,

הוּא מוֹסֵר לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם וְרַק מֶה שֶׁנוֹגֵעַ לְהֶאֱהָבָה וְהִירְאַה הַפְּנִימִית,

it is a mussar for the avodah of Hashem, and only that which touches upon the inner love and fear,

בָּהּ הָיָה חֶסֶר קָצֵת עַל מֶה שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְעֶזֶר הַשֵּׁם,

in it there was a slight lack regarding what was needed for the help of Hashem,

ועל זה אמרו חז"ל "מאמין ואינו מאמין אלא שהמים דחפוהו",

And regarding this, Chazal said, "He believed and yet he did not believe, except that the waters pushed him,"

מאמין במה שנוגע לעבודתו,

believing in that which touches upon his avodah,

בכל מה שיש בכחו ויכולתו,

with everything that is in his strength and his ability,

ואינו מאמין באותו המקצת שהוא צריך לעזר השם,

and he does not believe in that small measure that he is in need of Hashem's help,

הפוך מבני דורו שהיו אינם מאמינים ומאמינים,

the opposite of the people of his generation, who were non-believers and believers,

אינם מאמינים מה שיש ברווחתם ויכולתם לעשות,

they do not believe what is within their power and their ability to do,

כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה):

As the Rambam wrote (Laws of Teshuvah):

הרשות נתונה ביד כל אדם להיות כמשה רבנו וכירבעם בן נבט.

The free choice is given in the hand of every person to be like Moshe Rabbeinu or like Yeravam ben Nevat.

ומאמינים במה שנוגע לעזר השם, כי מה אכפת להם אם יבא להם בנקל.

And they believe in what concerns the help of Hashem, for what does it matter to them if it comes to them easily.

ולכן, באותן המים עצמן שנח נדחף בהן אל התבה,

And therefore, in those very same waters that Noach was pushed by them into the teivah,

באותן המים עצמן הם נדחפו מן התבה,

by those very same waters, they were pushed away from the teivah,

כי כך הוא דרכו של נסיון,

For such is the way of a nisayon (spiritual trial),

הוא מעלה ומרומם את העולה ומוריד ומשפיל את היורד,

It elevates and exalts the one who ascends, and it casts down and lowers the one who descends,

וּכְמוֹ שֶׁהוֹרָה לָנוּ הַנִּסְיוֹן בְּזֹאת הַמִּלְחָמָה:

And just as experience has taught us in this war:

כִּי הַמְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר ה' הוּא עֹמֵד בְּנִסְיוֹן וְעוֹד נִתְרוֹמֵם בּוֹ וְהַמַּיִם דֹּחְפוּהוּ אֶל הַתֵּבָה,

For he who seeks the word of Hashem, he has stood in the nisayon and was furthermore elevated by it, and the very waters pushed him into the teivah,

וְאִשֶּׁר לֹא הֶאֱמִין לְדְבַר ה' הוּא נִהְרָס מִן הַנִּסְיוֹן וְנִדְחָף מִן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עֹמֵד בָּהּ בְּרִגְלוֹ הָאֶחָת.

And he who did not believe in the word of Hashem, he is shattered by the nisayon and pushed out of the ark in which he stood with his one foot.

WHAT TO TAKE FROM IT

We must realize that entering into spiritual danger or unnecessary nisyonos under the guise of 'climbing higher' is a dangerous trap of the yetzer hara. Our avodah is to recognize our human limitations, avoid putting ourselves in the path of temptation, and rely on Hashem's help to overcome our natural desires.